

net niets en stamcellen groeien niet zo maar. De landbouwsector zal zeker nog een rol spelen in de voedingsindustrie. Uit de studie van Mark Post blijkt dat die stamcellen eiwitten en suikers nodig hebben om te groeien. De landbouw kan dan de grondstoffen leveren om die stamcellen te voeden. Maar eugeniek is het nog veel te vroeg om daar al grote uitspraken over te doen.

Denkt u dat Post met het kweekvlees een duurzame oplossing gevonden heeft?

'We zijn er niet van overtuigd dat het alles zal oplossen. Hoe duurzaam die techniek is, moet nog bewezen worden.'

took van de mens. Ons vleesverbruik is veel te hoog. De mens kan ook perfect met minder vlees leven. Zo verminderen we ook de kans op aandoeningen als hartaandoeningen of obesitas.'

Zou u zo'n burger eten?

'Waarom niet? Er is niets verkeerd aan, tenzij de wetenschappers tijdens het productieproces voedingsbestanddelen hebben aangebracht die vervuilend zijn. Met deze vraag en benamingen als 'Frankenburger' komen we alweer in dezelfde discussie terecht. Zo zijn de mensen ook bang van ggo's. Maar wat de meesten niet weten, is dat zelfs de

burgers zou eten? Waarom niet?

meerderheid van de vaccins uit genetisch gemanipuleerde bacteriën en organismen bestaat. In dit geval gaat het om vlees dat uit stamcellen gekweekt wordt, en dat is - ook al wordt het in een laboratorium nagebootst - in wezen een natuurlijk proces.'

En de toekomstige consumenten? Zullen zij happig zijn op hamburgers uit het lab?

Van goocheltrucs met werkloosheidscijfers wordt niemand beter en al zeker niet de kunstenaar. Onlangs verschenen weer artikels over dit 'veel aan kunstenaars in het systeem' en dat zijn er volgens de ene 5.000 in 2012 en volgens de andere 7.500 in 2010 (DS 5 augustus). Het aantal kunstenaars dat van dat specifieke statuut gebruik maakt, zou dus zichtbaar afnemen.

Voor die vermindering zijn waarschijnlijk de strengere RVA-controles verantwoordelijk. Die hebben kunstenaars zwaar getroffen. Al zijn er wel degelijk misbruiken van het statuut, en daar moet natuurlijk tegen worden opgetreden. Eind 2012 antwoordde de RVA trouwens op een publieke vraag dat deze misbruiken niet 'objectief' meetbaar zijn. Laat ons dus voorzichtig omspringen met die cijfers. Sinds 2002 bouwen als kunstenaar voor elke artistieke

KORT & BONDIG

Te veel kunstenaars in het systeem, echt?

Minder budgetten zorgen voor een retour naar zwartwerk

prestatie sociale rechten op. Dus ook rechten in de werkloosheid. Dit grensverleggende 'sociaal statuut van de loontrekkende' lichte kunstenaars massaal uit het zwartwerk. Tot op vandaag, want wij merken dat er een retour is naar dat zwartwerk. Er is veel minder budget beschikbaar voor artistieke en culturele projecten. Lonen liggen dus of lager of men is vaker bereid onder de tafel te werken. Is dat een goede evolutie na die sociale innovatie van destijds? De werkloosheidsregulering voor kunstenaars moet dan ook dringend volle-

dig afgestemd worden op dat sociaal statuut van de loontrekkende. Daarbij moet een realistisch samengestelde commissie, graag met vertegenwoordigers van kunstenaars en technici, met open vizier durven te kijken naar de continu veranderende manieren van werken van kunstenaars en creatieven. Deze commissie stelt een lijst op met alle artistieke beroepen die vandaag bestaan. Zo hoeven we ons hoofd niet te breken over wie er nu wel of geen kunstenaar is én mag zijn.

Kunstenaarsvisum

Dat moet ook een einde maken aan de discussie over het verschil tussen de echte kunstenaar en de andere. Dat onderscheid bestaat vandaag niet in de artistieke realiteit. Het kunstenaarsvisum dat men daarvoor wil invoeren, dreigt bovendien een dure en administratief lastige grap te worden. Moet een danse-

'Daar heb ik geen idee van. Je moet het ook ruimer bekijken. Zo wordt nu ook onderzoek gedaan naar de voedingswaarde van insecten zoals larven en vliegen. Zullen we dan in de toekomst allemaal insecten eten? Het zal afhankelijk zijn van hoe het thema aangebracht wordt en hoe de media ermee zullen omgaan. Als ze met Frankensteinbeelden blijven afkomen, zal het waarschijnlijk niet lukken. Het probleem is ook dat we altijd een beetje schrik hebben van het onbekende.'

(eiv)

res dan voor een commissie eerst een danspasje doen om haar artistieke ernst te bewijzen?

En laat ons alstublieft ophouden om kunstenaars, en dan vooral de schepende, richting zelfstandigenstatuut te loodsen. Dat is schandelijk. Niemand wordt daar beter van en zeker de kunstenaar niet. De vakbonden hoor je hierover opvallend weinig een standpunt innemen. Recent onderzoek wijst trouwens uit dat zelfstandigen in hoofdberoep minder dan 833 euro per maand verdienen (DS 28 juli). De armoededrempel ligt op 973 euro.

Eric Lauwers
Directeur Vereniging voor Creatieve Beroepen
vzw - Smart